

Jóannes Eidesgaard á ALS-fundi í Íslandi:

-Vit mugu ongantíð góðtaka arbeiðsloysi

-Arbeiðsloysi er størsti politiski trupulleikin í dagsins samfelag. Vit mugu biðja til, at politikarar ongantíð fara at góðtaka arbeiðsloysi sum nakað, ið hoyrir nútíðarsamfelagnum til. Vit mugu gera alt fyri at koma arbeiðsloysinum til lívs segði Jóannes Eidesgaard, landsstýrismaður m.a. í røðu hann helt í Íslandi í farnu viku, tá Føroyar fyri fyrstu ferð luttóku á fundi í norðurlensku arbeiðsloysistryggingunum.

Vit prenta røðu hansara:

Da jeg i forbindelse med indledende drøftelser med min islandske kollega om en aftale om samarbejde mellem den islandske og den færøske arbejdsløshedsforsikring netop nu er i Reykjavik, er jeg meget glad for muligheden til at være med her i hvert fald til mødets første dag.

Fra færøsk side finder vi det af særdeles stor betydning for os, da vores arbejdsløshedsforsikring er helt ny, at vi får mulighed at drøfte problemer og specielt drøfte problemløsninger med vore nordiske kollegaer på området.

Den berømte preussiske konge Frederik den Store har engang sagt: »At jeg lever er ikke nødvendigt, men at jeg arbejder«.

Ved en sammenkomst for nylig faldt jeg i snak med en ældre herre på 93. Han var helt åndsfrisk og så, alderen taget i betragtning, ud til at være i rimelig god fysisk form. Selvfølgelig var jeg nysgerrig efter at få at vide, hvilken recept man skulle leve efter for at holde sig så godt. »Jo«, svarede den gamle, »så længe man har noget for hænderne, så har man mulighed for at holde sig selv både fysisk og psy-

kisk i form«.

Uden at tænke så meget over det dengang, er jeg sidenhen blevet overbevidst om, at den gamle mands udtalelser har været visdomsord – ja, endda en bekræftelse på selve livet. Vi ser også, at folk, måske specielt ældre, der er handicappede p.g.a. f. eks. blindhed eller døvhed, ret hurtigt falder i staver p.g.a. manglende stimulering og beskæftigelse.

Det her nævnte understreger den overordentlige store betydning en aktiv tilværelse har for den enkelte, her relateret til de menneskelige aspekter og ikke så me-

get de økonomiske og samfundsmæssige. Det sidst nævnte er måske det, politikere fokuserer mest på, da disse kan måles og gøres op i kroner og ører. Men de førstnævnte, som ikke direkte kan udmåles, er sandelig ikke af mindre betydning.

Konklusionen på vor tids største politiske problem – arbejdsløsheden – må være, at dette er en samfundstilstand, som aldrig må få lov at blive stationær. Vi må bede til, at politikere aldrig vil acceptere ledighed som et onde, der hører det moderne samfund til.

Jóannes Eidesgaard, landsstýrismaður: -Vit vilja fegnir læra av royndunum hjá hinum norðurlöndunum

Der må hele tiden røres i gryden – for ellers brænder den på.

Arbejdsløsheden på Færøerne er af ret ny dato, men ikke desto mindre har den altfor hurtigt fået lov til at vokse sig alt for stor. Vi har i øjeblikket godt og vel 4.000 arbejdsløse ud af en arbejdsstyrke på 22.400, hvilket svarer til ca. 18%. I mai måned var vi oppe på 21%. Går vi 3-4 år tilbage, så var der rent faktisk slet ingen ledighed på Færøerne, ja vi importerede endda udenlandsk arbejdskraft.

Den bedste og måske den eneste rigtige løsning til le-

dighedsproblematikken er en naturlig udvikling og rehabilitering af samfundet, som resulterer i oprettelse af permanente jobs. Vores fiskeri og vores fiskeindustri befinder sig i øjeblikket i dens værste krise nogensinde. Fra at have fisket omkring 140.000 tons rundt om Færøerne, er vi i dag nede på omkring 70.000 tons d.v.s. en halvering. Oveni alt har også markedspriserne været stærkt faldende. For et lille gennemsnitligt samfund, hvis eksport for de 98% vedkommende består af fiskeprodukter, er det indlysende, at dette resulterer i arbejdsløshed og depression. Denne udvikling har slået meget hurtigt igennem, men erfaringerne fra f. eks. Barentshavet viser, at disse forhold kan skifte radikalt efter få år. Det giver en vis optimisme om forbedring – også set sammen med, at vi stadigvæk har mulighed at forøge forædlingsprocessen.

En udvikling af nye etablerede arbejdspladser i primær sektoren, vil sidenhen kræve flere arbejdspladser i andre i dag hårt ramte sektorer.

Så kort sagt, har vi håbet om at også ydre, naturgivne forhold en dag kan vende billedet.

Vores lov om arbejdsløshedsforsikring, der nu har virket i godt og vel et år, har en hjemmel der giver bestyrelsen mulighed til at støtte projekter, der aktiverer arbejdsløse, hvor kontanthjælpen er en del af lønnen. Som et krav er det dog, at disse projekter enten skal være eksportfremmende eller importreducerende. Desuden er det et krav, at projekterne skal være tidsbegrænsede, normalt til 3 måneder. Et absolut krav er der om, at projekterne ikke

Landsstýrismaðurin greiddi sínum norðurlensku starvsbrøðrum frá, hvussu vit royndu at fúa m.a. ung í arbeiði